

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนิสุพรรณบุรี

เรวดี โพธิ์รัง*, จารุวรรณ สอนงญาติ*, จินตนา เพชรเมณี*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1-4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนิสุพรรณบุรี ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 250 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติไคสแควร์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาลมีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับดี ร้อยละ 74.4 เพศ อายุ รายได้ และโรคประจำตัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) ความรู้ การรับรู้ความรุนแรง การรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้ปัญหาและอุปสรรค และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$)

คำสำคัญ: การป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019; นักศึกษาพยาบาล; พฤติกรรมป้องกันตนเอง

*วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนิสุพรรณบุรี

Corresponding author: Rewadee Srisuk

Email: rawadee@snc.ac.th

Received 13/07/2023

Revised 15/08/2023

Accepted 13/09/2023

FACTORS RELATED TO SELF-CARE BEHAVIORS FROM COVIT-19 AMONG NURSING STUDENTS, BOROMARAJONANI COLLEGE OF NURSING, SUPHANBURI

Rewadee Phorang, Jaruwan Sanongyard *, Jintana Petmanee **

ABSTRACT

The objective of this research was to study the coronavirus disease 2019 preventive behaviors and factors associated with the Coronavirus Disease 2019 of Nursing Students. The sample group was 250 nursing students in the 1st – 4th year studying at Boromarajonani College of Nursing, Suphanburi, for the academic year 2021, using the stratified sampling method. Data was collected by the questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics, chi-square statistics, and the Pearson correlation coefficient.

The results of the research showed that 74.4 of the participants had a good level of determining the Coronavirus Disease 2019 preventive behaviors. Gender, age, income, and comorbidities were significantly correlated with preventive behaviors from Coronavirus Disease 2019 ($p < 0.01$). Perception of risk opportunities perceived benefits Recognition of problems and obstacles and self-efficacy perception in self-protection from the coronavirus infection 2019 correlated with preventive behavior from coronavirus infection 2019 with statistical significance ($p < 0.01$).

Keywords: Coronavirus disease prevention 2019; nursing students; self-defense behavior

* Boromarajonani College of Nursing, Suphanburi, Suphanburi, Thailand

ภูมิหลังและเหตุผล (Background and rationale)

สถานการณ์ปัจจุบันทั่วโลกและประเทศไทยกำลังเผชิญกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างรุนแรง WHO ได้ประกาศให้การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็น "การระบาดใหญ่" เมื่อ 11 มีนาคม 2563¹ ประเทศไทยเคยเป็นประเทศที่ไม่พบผู้ติดเชื้อรายใหม่ต่อเนื่องนานถึง 102 วัน จนได้รับการผ่อนปรนมาตรการหลาย ๆ ด้าน ส่งผลให้การป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ลดลงตามไปด้วย สอดคล้องกับผลการสำรวจทัศนคติความเห็นของประชาชน โดยกรมควบคุมโรค ตั้งแต่วันที่ 7 กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ 6 มิถุนายน 2563 พบว่า ประชาชนมีแนวโน้มในการสวมหน้ากากลดลง²

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สามารถติดต่อผ่านทางเดินหายใจ จากละอองของเสมหะ การไอ จาม น้ำมูก น้ำลายในระยะประมาณ 1-2 เมตร และการสัมผัสของละอองเชื้อที่ตกอยู่ตามพื้นผิววัสดุ^{3,4} สามารถป้องกันได้โดยเว้นระยะห่างจากคนอื่นอย่างน้อย 1-2 เมตร หลีกเลี่ยงการเข้าไปในพื้นที่แออัด หรือพื้นที่ปิด สวมหน้ากากตลอดเวลา ล้างมือบ่อย ๆ ด้วยสบู่และน้ำเป็นเวลาอย่างน้อย 40 วินาที หรือการล้างมือด้วยสารละลายที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์นานประมาณ 20 วินาที หลีกเลี่ยงการใช้มือสัมผัสใบหน้า ตา ปาก จมูก โดยไม่จำเป็น^{3,5,6} โดย การป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา

2019 จัดเป็นพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพในเรื่องของการดูแลสุขภาพ และสังเกตอาการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง เพื่อสร้างเสริมให้ตนเองปลอดภัยจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามแนวคิดแบบจำลองการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ (Health Promotion Model)⁷ ที่สอดคล้องกับรูปแบบแผนของความเชื่อด้านสุขภาพ⁸ ซึ่งถือว่าเป็นพื้นฐานที่จะกระตุ้นให้บุคคลปฏิบัติตามคำแนะนำในการป้องกันโรค ลดโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อและการแพร่กระจายเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ช่วยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้มีการศึกษาในระดับพื้นที่พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ⁹

นักศึกษาพยาบาลเป็นผู้ที่ศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่จัดเป็นการศึกษาวิชาชีพเฉพาะ มีการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วยภาคทฤษฎี ภาคทดลองและภาคปฏิบัติ โดยการเรียนภาคปฏิบัติ นักศึกษาต้องมีการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยจริง เพื่อส่งเสริมประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยและได้เรียนรู้กับผู้ป่วยในสถานการณ์จริง ทั้งนี้ นักศึกษาพยาบาลอยู่ในช่วงของวัยรุ่นซึ่งถือเป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะเป็นพาหะหรืออาจติดเชื้อโควิด-19 ได้จากภูมิภาวะที่ยังมีพัฒนาการทางอารมณ์และทาง

สังคมไม่เต็มที่¹⁰ รวมทั้งเมื่ออยู่ภายในวิทยาลัยมีการพักอาศัยอยู่ในหอพักร่วมกันเป็นจำนวนมากจึงอาจส่งผลให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อโควิด-19 ได้ การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุพรรณบุรี จะเป็นข้อมูลนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการป้องกันโรคติดเชื้อโควิด-19 ในการดำเนินชีวิตและเมื่อขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Objective)

ศึกษาพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาพยาบาล

วิธีการศึกษา (Method)

รูปแบบการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุพรรณบุรี ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 441 คน

เกณฑ์การคัดเลือก (Inclusion Criteria)

- เป็นนักศึกษาพยาบาลที่กำลังศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุพรรณบุรี ไม่จำกัดเพศ

- ยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง คำนวณโดยใช้สูตรเครซี่และมอร์แกน¹¹ ดังนี้

$$s = \frac{\chi^2 N p(1-p)}{d^2(N-1) + \chi^2 p(1-p)}$$

โดย s = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร (441 คน)

d = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ ($e=0.05$)

χ^2 = ค่าไคสแควร์ที่ df เท่ากับ 1 และระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2 = 3.841$)

p = สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร (กำหนด $p = 0.5$)

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 205 ราย เพื่อป้องกันการตอบกลับของแบบสอบถามจึงเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างในอัตราร้อยละ 20 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 250 คน หลังจากนั้นนำมาแบ่งชั้นภูมิแบบเป็นสัดส่วน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ประกอบการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแนวคิด Health Promotion Model⁸ และแนวทางปฏิบัติเพื่อ

ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของกรมควบคุมโรค⁶รวมกับการทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ โรคประจำตัว ประสบการณ์ในการอยู่ในพื้นที่เสี่ยงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบ่งข้อคำถามออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีจำนวน 12 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นแบบให้เลือกตอบ ใช่ ไม่ใช่ และไม่ทราบ แปลผลโดยใช้เกณฑ์ตามแนวทางการให้คะแนนของ Best¹² ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 0.00 – 0.33
หมายถึง ระดับไม่ดี

คะแนนเฉลี่ย 0.34 – 0.67
หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 0.68 – 1.00
หมายถึง ระดับดี

ตอนที่ 2 การรับรู้ความรุนแรงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีจำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 3 การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีจำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 4 การรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีจำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 5 การรับรู้ปัญหาและอุปสรรคต่อการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีจำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 6 การรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีจำนวน 8 ข้อ

ให้คะแนนแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 อันดับตัวเลือก แปลผลโดยใช้เกณฑ์ตามแนวทางการให้คะแนนของ Best¹² ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33
หมายถึง ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.67
หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.68 – 5.00
หมายถึง ระดับมาก

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรม การป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีจำนวน 17 ข้อ ให้คะแนนแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 3 อันดับตัวเลือก คือ ปฏิบัติทุกครั้ง ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และไม่ปฏิบัติ แปลผลโดยใช้เกณฑ์ตามแนวทางการให้คะแนนของ Best¹² ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 0.00 – 0.66
หมายถึง ระดับต่ำ

คะแนนเฉลี่ย 0.67 – 1.33
หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.34 – 2.00

หมายถึง ระดับสูง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การหาความตรงของเนื้อหา (Content Validity Index : CVI)

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ของเครื่องมือวิจัย โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา พบค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 0.71

การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

โดยนำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นกับนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 30 ราย ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช ของแบบสอบถามส่วนที่ 2 ตอนที่ 1 – 6 และส่วนที่ 3 อยู่ที่ 0.70 0.85 0.97 0.95 0.96 0.97 และ 0.90 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัยถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสู่พรรณบุรี หลังจากนั้นเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ พร้อมเก็บข้อมูลแบบ Online Survey โดยใช้ google form และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ ก่อนนำมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคด้วยสถิติไคสแควร์ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้านี้ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสู่พรรณบุรี เลขที่ EC-011/2564

ผลการศึกษา (Results)

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 94.8 มีอายุอยู่ระหว่าง 18-20 ปี ร้อยละ 48.8 มีรายได้ต่อเดือน 3,001-6,000 บาท ร้อยละ 54 ไม่มีโรคประจำตัวร้อยละ 91.6 และไม่เคยมีประสบการณ์การอยู่ในพื้นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ร้อยละ 55.2

2. ระดับคะแนนพฤติกรรมกา
ป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกาป้องกันตนเองจาก

โรคอยู่ในระดับดี ร้อยละ 74.4 ระดับปานกลางร้อยละ 25.6 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษา

พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	จำนวน	ร้อยละ
ระดับดี	186	74.4
ระดับปานกลาง	64	25.6
ระดับไม่ดี	0	0

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยภายในบุคคลกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของกลุ่มตัวอย่าง อธิบายได้ดังตารางที่ 2 และ 3

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษา

ปัจจัยส่วนบุคคล	χ^2	p
เพศ	339.10	.00*
อายุ	62.63	.00*
รายได้	417.08	.003*
โรคประจำตัว	156.71	.00*

* p < .01

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในบุคคล กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาพยาบาล

ปัจจัยภายในบุคคล	r	p
ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	.378**	.000
การรับรู้ความรุนแรงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	.398**	.000
การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	.175**	.000
การรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	.501**	.000
การรับรู้ปัญหาและอุปสรรคต่อการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	.313**	.000
การรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	.310**	.000

** p < .01

วิจารณ์ (Discussions)

1. พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาพยาบาล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีร้อยละ 74.4 อาจเพราะในช่วงที่ศึกษาเป็นระยะของการรณรงค์และให้ความรู้เกี่ยวกับโรคในทุกสื่อทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคอย่างชัดเจนจนนำความรู้ไปปฏิบัติใช้ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ศศิธร ชิดนาคี และคณะ¹³ ที่พบว่านักศึกษาพยาบาลมีพฤติกรรมการป้องกันโควิด-19 อยู่ในระดับสูงร้อยละ 58.77 และจากการศึกษาครั้งนี้พบว่านักศึกษามีการรับรู้ปัจจัยต่อการป้องกันโรคโดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ⁸ โดยความเชื่อของบุคคลมีผลต่อการปฏิบัติตามคำแนะนำในการป้องกันโรค สอดคล้องกับการศึกษาของวัลลภา รักปาน และคณะ¹⁴ พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์มีแบบแผนความเชื่อที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19

2. ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาพยาบาล พบว่า เพศ อายุ รายได้ และโรคประจำตัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอภิปรายได้ดังนี้

2.1 เพศ เนื่องจากเพศหญิงมีความละเอียดและใส่ใจต่อการปฏิบัติพฤติกรรมที่ดี ส่งผลให้มีพฤติกรรมการป้องกันโรคที่ดีกว่า สอดคล้องกับการศึกษาของ Choi JS และ Kim JS¹⁵ และจุฑาวรรณ ใจแสน¹⁶ ที่พบว่า เพศหญิงมีพฤติกรรมการป้องกันที่ดีต่อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มากกว่าเพศชายและสอดคล้องกับการศึกษาของพัสกร องอาจ และรัชฎาภรณ์ อึ้งเจริญ¹⁷ พบว่าเพศต่างกันจะมีพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโควิด – 19 แตกต่างกัน

2.2 อายุ เมื่อบุคคลมีอายุที่เพิ่มขึ้นหน้าที่และความรับผิดชอบย่อมเพิ่มขึ้นส่งผลให้เกิดความตระหนักในการดูแลตนเองที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของดรัญชนก พันธุ์สุมา และคณะ¹⁸ ที่พบว่าอายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-19

2.3 รายได้ อาจเพราะผู้ที่มีเงินเพียงพอต่อการใช้จ่ายมีโอกาสในการแสวงหาสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้เพียงพอต่อความต้องการมากกว่าผู้ที่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย สอดคล้องกับการศึกษาของกชกร สมมัง¹⁹ พบว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 โรคประจำตัวอาจเป็นผลจากได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรค และกลุ่ม

เสี่ยงที่มีโรคประจำตัวมักเกิดภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรง จึงส่งผลให้ผู้ที่มีโรคประจำตัวเกิดความตระหนักในการดูแลตนเองมากขึ้นเป็นไปตามผลการศึกษาทางระบาดวิทยาวิธีการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบและการวิเคราะห์ห่อภิมาณ (meta-analysis) พบว่าปัจจัยที่สัมพันธ์กับความรุนแรงของโรคโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ ผู้ที่มีโรคประจำตัวต่าง ๆ โดยเฉพาะโรคเรื้อรัง²⁰

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในบุคคลกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาพยาบาล พบว่า ความรู้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของบงกช โมระสกุล และพรศิริ พันธุ์สี²¹ และปิยะนันท์ เรือนคำ และคณะ²² ที่พบว่าความรู้ด้านการป้องกันโรคโควิด-19 มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-19 เนื่องจากความรู้เป็นพื้นฐานของการก่อให้เกิดแรงจูงใจในการปรับพฤติกรรมเพื่อป้องกันการติดเชื้อโรคโควิด-19 รวมทั้งการรับรู้ความรุนแรง การรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้ปัญหาและอุปสรรค และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา

2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของวรรณภา ธนานุภาพไพศาล และรศสุคนธ์ พิไชยแพทย์²³ พบว่า ความเชื่อทางด้านสุขภาพรวมทุกด้านและการรับรู้ความสามารถตนเองของการป้องกันโรคโควิด-19 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง การรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันโรคโควิด-19 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง การรับรู้ความรุนแรงของโรคโควิด-19 การรับรู้อุปสรรคของการป้องกันโรคโควิด-19 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับน้อยกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 และการศึกษาของวัลญา รักปาน และคณะ¹⁴ ที่พบว่า การรับรู้ความเสี่ยง การรับรู้ความรุนแรง การรับรู้ประโยชน์ และการรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคโควิด-19 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อยุติ (Conclusions)

นักศึกษาพยาบาลมีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับดี เพศ อายุ รายได้ และโรคประจำตัว รวมถึงความรู้ และแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

ควรนำองค์ความรู้ไปออกแบบโปรแกรมการสร้างเสริมพฤติกรรมป้องกันการโรคโควิด-19 แก่นักศึกษาให้มีพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างยั่งยืน

สถานะองค์ความรู้ (Body of knowledge)

การศึกษานี้ พบว่า แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม

เอกสารอ้างอิง (References)

1. Thitichai P, Taweekarn P. Report on the results of the review of the situation of COVID-19 and Global preventive measures and in Thailand. Technology group and epidemiology Division of Non- Communicable Diseases Department of Disease Control. [online] 2021 [cited 2020 Dec 25]. Available from <http://www.thaincd.com/document/file/download/knowledge/COVID19.65.pdf> [in Thai].
2. Suchariyakun A. The Ministry of Public Health reveals the results of a survey on self-protection behaviors from COVID-19. [online] 2020 [cited 2020 Dec 21] Available from <https://gnews.apps.go.th/news?news=62678>. [in Thai].

ป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาพยาบาล

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgements)

งานวิจัยเรื่องนี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสู่พรรณบุรี

3. Sirinawin S. COVID-19 knowledge to wisdom Practice development. Nonthaburi: OS Printing House Company Limited; 2020. [in Thai].
4. World Health Organization (WHO). Q&A on coronaviruses (COVID-19). [online] 2020 [cited 2020 Dec 10]. Available from: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/question-andanswers-hub/q-a-detail/q-a-coronaviruses>
5. Department of Disease Control. Report on the situation of COVID-19. [online] 2020 [cited 2020 Dec 10]. Available from: <https://covid19.ddcmoph.go.th/> [in Thai].

6. European Centre for Disease Prevention and Control. **Coronavirus disease 2019 (covid-19) pandemic: Increased transmission in the eu/eea and the uk-seventh update.** [online] 2020 [cited 2021 July 9]. Available from <https://tunis.mfa.gov.hu/asset/view/120583/RRA-seventh-update-Outbreak-ofcoronavirus-disease-COVID-19.pdf>
7. Pender NJ, Murdaugh CL, Parsons MA. **Health promotion in nursing practice.** (5th ed.) . New Jersey: Pearson Education, Inc.; 2006.
8. Becker MH, Drachman RH, Kirscht J. P. A New Approach to Explain Sick Role Behavior in Low Income Populations. **American Journal of Public Health** 1974; 64(3): 205-216
9. Boriboon KW. Factors associated with the coronavirus disease 2019 preventive behaviors of diabetic patients. **Community Health Development Quarterly Khon Kaen University** 2023; 11(2); 179 – 192. [in Thai].
10. Wae A. **Family and Environment Factors Affecting Sexual Behaviors of Vocational Students in Yala Municipality** [Master of Education Thesis Health Promotion Program graduate school Prince] . Hat Yai: Songkhla University; 2006. [in Thai].
11. Krejcie RV, Morgan DW. **Determining sample sizes for research activities. Educational and Psychological Measurement** 1970; 30(3): 607-610.
12. Best JW. **Research in education.** New jersey: Prentice-Hall; 1981.
13. Chidnayee C, Tachawarakorn K, Poosook K, Wiangnak K, Khrutkamchon K, Naksuan K, et al. Knowledge and Preventive Behaviors Towards the Covid-19 among Nursing Students in Boromarajonani College of Nursing, Chiang Mai. **Journal of Nursing and Public Health Research,** 2021; 1(3): 60-71. [in Thai].
14. Wanlaya R, Suteera K, Anuwat K, Satjaporn P, Kantarote S. Health belief model in COVID- 19 preventive behaviors among students in Surat Thani Province Rajabhat University. **NPRU CONFERENCE 14** [online] 2022 [cited 2021 July 9]. Available form: <https://publication.npru.ac.th/bitstream/123456789/1861/1/npru-274.pdf>
15. Choi JS, Kim JS. Factors influencing preventive behavior against Middle

- East Respiratory Syndrome-Coronavirus among nursing students in South Korea. **Nurse Educ Today** 2016; 40: 168-172.
16. Jaisan J. Covid- 19 preventative behaviour of the staff in the national institute of health, department of medical sciences. [online] 2021 [cited 2021 July 9] . Available from <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/sat16/6114060102.pdf>.
 17. Ongarj P, Ungcharoen R. Self-protection behavior of COVID-19: A Case Study of Students at Kasetsart University, Chalermphrakiat Campus, Sakon Nakhon Province. **Public Health Policy & Law Journal** 2021; 7(1): 87-102. [in Thai].
 18. Phansuma D, Boonruksa P. Knowledge, Attitudes, and Preventive Behaviors of COVID- 19 among Residents in Pru Yai Sub- district, Muang District, Nakhon Ratchasima Province. **Srinagarind Med Journal** 2021; 36(5): 597 – 604. [in Thai].
 19. Somtang K. Factors Related to Influenza Preventive Behavior among Patients at Outpatient Department, King Narai Hospital. **Journal of Health Education** 2014; 37(126): 8-21. [in Thai].
 20. Fang X, Li S, Yu H, Wang P, Zhang Y, Chen Z, et al. Epidemiological, comorbidity factors with severity and prognosis of COVID-19: a systematic review and meta- analysis. **AGING**. 2020; 12: 12493-12503.
 21. Morasakul B, Punthasee P. Knowledge and Prevention Behaviors Regarding COVID- 19 among the First-Year Nursing Students of Saint Theresa International College and Saint Louis College. **Regional Health Promotion Center 9 Journal** 2021; 15(37): 179-195.
 22. Rakpan W, Khongkaew S, Kassaro A, Promjaruen S, Sookkul K. Factors Associated with Preventive Behaviors Against COVID- 19 SAR- COV- 2 among the Adult Population: a Case Study of Chom Thong District, Bangkok Metropolitan. **Journal of Health Science** 2022; 31(2): S247-S259.
 23. Thananuphapphaisan W, Pichaiphaet R. Selected Factors Related to Preventing Behaviors towards COVID- 19 among Staff in Boromrajonani College of Nursing

Nakhon Ratchasima. Journal of Health
Research and DevelopmentNakhon

Ratchasima Public Health Provincial
Office 2022; 8(1); 135 – 152.